

В той же час, Україна має потенціал для використання банками інструменту сек'юритизації в якості додаткового джерела залучення довгострокових іноземних інвестицій, але лише за умови відповідної державної підтримки.

Література

1. *Бажанов О.* Формування засад сек'юритизації іпотечних активів в Україні / О.Бажанов // Вісник НБУ. — 2008. — № 10. — С. 59—63.
2. *Бер Х. П.* Сек'юритизація активів / Бер Х.П. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 624 с.
3. *Бурмака М. О.* Сек'юритизація як інструмент регулювання ринку позикового капіталу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/VUABS/2008_2/25.2.2.pdf
4. *Геєць О.* Сек'юритизація «кредитного портфеля» комерційного банку як метод розширення інвестиційної діяльності в Україні / О. Геєць // Банківська справа. — 1998. — № 6. — С. 22—27.
5. *Туктаров Ю.* Секьюритизация и инвестиционные фонды / Ю. Туктаров // Рынок ценных бумаг. — 2005. — № 16. — С. 35—39.

УДК 336; 339.7

Н. С. Рязанова, канд. екон. наук, доц.
кафедри фінансових ринків,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ МІЖДЕРЖАВНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ КАПІТАЛІВ

Незважаючи на падіння активності ринку капіталів України внаслідок сучасної фінансово-економічної кризи, об'єктивно існують передумови для його активізації та цивілізованого розвитку. Реалізація цих передумов значною мірою залежить від здатності української економіки, точніше її суб'єктів, опанувати досвід функціонування світового (міжнародного) ринку капіталів. У цьому контексті заслуговує на увагу огляд діяльності провідних міждержавних фінансових організацій (МдФО), членами багатьох з яких є і Україна, на світовому ринку капіталів. Цими організаціями є: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Північний інвести-

ційний банк (ПІБ), Чорноморський банк торгівлі та розвитку (ЧБТР) та інші [1—5].

Обсяги щоденних операцій міжнародного ринку капіталів перевищують річні бюджети багатьох країн, і важливими їхніми учасниками є МдФО. Роль цих організацій у діяльності міжнародних ринків капіталу є багатогранною: (1) МдФО є найкрупнішими учасниками цього ринку; (2) інвестуючи кошти в економіки країн-членів та надаючи їм технічну допомогу, ці організації сприяють розвитку національних ринків капіталу; (3) приватні підприємства та уряди, які отримали фінансову підтримку від МдФО, мають вищі кредитні рейтинги і більше можливостей для залучення дешевших та триваліших фінансових ресурсів.

Високі оцінки, що отримують МдФО від провідних рейтингових агентств (Fitch, Moody's, Standard & Poor's) та професіоналізм їхньої роботи дозволяють їм залучати на міжнародному ринку капіталів великі обсяги довгих і надзвичайно дешевих фінансових ресурсів. Ціна залучених ними коштів дорівнює LIBOR, що дозволяє надавати економікам країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою, у тому числі Україні, дешеві довготривалі фінансові ресурси. На сьогодні уряди цих країн та їхні суб'єкти господарювання не можуть залучати фінансові ресурси на міжнародному ринку капіталів на таких вигідних умовах. Таким чином МдФО трансформують світові потоки капіталу у напрямку економік країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою.

Участь МдФО у фінансуванні приватних підприємств та програм урядів суттєво підвищує надійність та рейтинг цих реципієнтів. Уряди та приватні компанії, що отримали фінансову підтримку від МдФО, мають переваги при розміщенні своїх цінних паперів або при одержанні кредитів від банківських консорціумів на міжнародному ринку капіталів.

Одним з потужніших, найбільш відомих та інноваційних позичальників на міжнародному ринку капіталів є Світовий Банк, до складу якого входить МБРР та Міжнародна асоціація розвитку. Обсяг його разових запозичень становить 10 млн — 10 млрд одиниць валюти, а річний обсяг облігаційних випусків досягає 15—20 млрд дол. США. Позичаючи гроші на міжнародному ринку капіталів, Світовий Банк часто пропонує інвесторам інноваційні боргові продукти, прагнучи зробити їх максимально такими, що відповідають, з одного боку, потребам інвесторів, а з другого, — меті залучення коштів, тобто необхідності фінансування відповідних проектів в економіках держав-членів. Ці інно-

вації можуть стосуватися валюти запозичення, порядку сплати відсотків за позичені кошти тощо. Світовий Банк, розробляючи і пропонуючи ринку капіталів нові боргові продукти, так би мовити «підганяє» їх під специфічні потреби інвесторів.

Світовий Банк розміщує свої цінні папери через такі відомі фінансові інституції: TD Securities, JP Morgan, Deutsche Bank, Morgan Standley, Goldman Sachs International, Societe Generale, ABN Amro, The Royal Bank of Scotland, HSBC, RBC Capital Markets, Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, Wachovia Capital Market та RBC Dominion Securities. Покупцями цих цінних паперів виступають різні приватні та інституційні інвестори з Північної Америки, Європи та Азії.

Боргові продукти Світового Банку забезпечують для їхніх інвесторів (а) надійне перестраховування, (б) широке різноманіття продуктів, (в) потужний вторинний ринок, що обумовлює високу ліквідність цих цінних паперів.

Позики на міжнародному ринку Світовий Банк бере у різних валютах. Наприклад, у 2007 р. він здійснив сотні окремих випусків цінних паперів у валютах 14 країн, серед яких: австралійський долар, бразильський реал, євро, угорський форинт, індійська рупія, ісландська крона, нове мексиканське песо, новозеландський долар, румунські леви, російський рубль, турецька ліра, американський долар, південноафриканський ренд та японська єна [1].

Світовий Банк виходить на міжнародний ринок капіталів з різноманітними новими продуктами, серед яких: валютні свопи (currency swap); глобальні облігаційні позики (global bond); електронний випуск облігацій через систему Інтернет (fully-integrated global electronic bond offering via the Internet); електронний своп аукціон (fully electronic swap auction); наднаціональні позики на місцевому ринку (supranational issuance in Romanian Domestic market) тощо.

Більша частина залучених ресурсів (80 %) управляється внутрішніми силами Світового Банку, решта (20 %) передається у зовнішнє управління.

Література

1. Офіційний сайт Світового Банку: www.worldbank.org
2. Офіційний сайт МФК: www.ifc.org
3. Офіційний сайт ЄБРР: www.ebrd.org
4. Офіційний сайт Північного Інвестиційного Банку: www.nib.int
5. Офіційний сайт Чорноморського банку торгівлі і розвитку: www.bstdb.org